

Novum

Coetus Theologorum, Sárospatak, 2012. július 24–27.

A Coetus Theologorum, a Kárpát-medencei magyar református teológiák tanárainak 2012. évi konferenciája az egyházi jövőkép témára összpontosított, az előadások pedig a jövő egyházának lelkészképe és lelkészképzése, illetve a teremtés, teológia, öko-teológia kérdéskörök köré csoportosultak. Ezt a témaválasztást s benne a jövőbeli lelkészképzés kérdéskörének megbeszélését az a körülmény is magyarázza, hogy a magyarországi egyházi felsőoktatásnak lényegesen kevesebb állami támogatással kell tovább folytatnia oktatói tevékenységét. Ez a támogatás majdnem 30%-kal csökkent a 2012-es naptári évben, 2013-ban pedig kerekén 40%-kal.

A július 24-i, bétfő esti ábítattal megnyitott konferencia előadásai a következő két nap folyamán hangzottak el:

július 25.: Az egyház jövője – erdélyi szemmel. – *d. dr. Juhász Tamás (Kolozsvár);*

A felvidéki református egyház jövőképe. Múltunk és perspektíváink – *dr. Cs. Molnár János (Komárom);*

Magyar református egyházi jövőkép – *dr. Márkus Mihály (Pápa);*

Szubjektív adalékok a 21. századi lelkészképzéshez – *dr. Fekete Károly (Debrecen);*

Lelkészképzés a 21. században – *dr. Németh Dávid (Budapest);*

A 21. század lelkészképzése – *dr. Vladár Gábor (Pápa);*

július 26.: Természetteológia és/vagy öko-teológia – *Ferencz Árpád (Debrecen);* erre reflektált *dr. Kodácsi Tamás egyetemi lelkész (Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest)* korreferátuma, amely kiegészítette és konkretizálta *Ferencz Árpád* előadását.

A második napi előadásokat a délutáni fórumbeszélgetés követte, amelyre megjelentek *dr. Bölskei Gusztáv*, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkész elnöke, *Csomós József*, a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke, *Zán-Fábián Sándor*, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke és *Abrám Tibor*, a Tiszáninneni Református Egyházkerület főgondnoka. Miután *dr. Enghy Sándor*, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia rektora összefoglalta az elhangzott előadások lényegét a „vendégek” előtt, *Bölskei Gusztáv* és *Csomós József* püspökök a magyarországi református felsőfokú oktatás és a lelkészképzés múltját, majd jelenlegi helyzetét ismertették, és felvázolták a közeljövőben elképzelhető lehetőségeket. Az elhangzottak többnyire arra a gondra terelték a figyelmet, hogy csökkent a magyarországi egyházi felsőoktatás számára biztosított állami támogatás, és ebben így többnyire ilyen összefüggésben hangzott el az a kérdés, amely különben az anyagi vonatkozásoktól függetlenül is fontos: megfelelő szinten folyik-e a lelkész-, illetve a teológiai képzés a Kárpát-medencei teológiák mindenikében? Ugyanis mindenütt látható az a tendencia (Európában), hogy teológiai akadémiák szűnnek meg, vagy pedig egyesítik őket.

A konferencia minden napját ábítatok nyitották illetve zárták, amelyeken a hat teológia tanárai szolgáltak. A résztvevő 35 tanár családtagjai számára, amint az minden Coetus-konferencia esetében történni szokott, a házigazdák alternatív programokat is szerveztek. Az utóbbi években ifjabb tanárokkal felfrissült Coetuson – mint évekkel ezelőtt – ismét szép számmal voltak gyermekek, akik ki-

próbálhatták a korongozást, meglátogatták a végárdói lovastanyát, a Sárospataki Református Tudományos Gyűjtemények Nagykönyvtárát és a Rákóczi-várat, vagy éppen strandolhattak. Emellett közös programok voltak: Beidek Adrienn sárospataki tanárnő vezette zenehallgatás (júl. 24., kedd este), a sárospataki cigánygyülekezetben éppen misszió szolgálatot végző koreai csoport kiskoncertje, amelyen lelki énekek és operaáriák hangzottak el (júl. 26., délelőtt) és a Zemplénben tett kirándulás (júl. 27.: Boldogkőváralja, Vizsoly, Gönc).

A következő oldalakon a szerkesztőségünknek megküldött előadásokat tesszük közzé.

A felvidéki református egyház jövőképe. Múltunk és perspektíváink

Mielőtt még hozzákezdenék témánk tárgyalásához, először el kell mondanom, hogy a jövőről beszélni mindig a bizonytalanság kategóriájába tartozik, ugyanis a jövőkép soha nem tudja igazán átlépni a találgatások mezejét. Még a régi közmondás is ezt tartja: *Ember tervez, Isten végez.*

Másodsorban fel kell tennem a kérdést: mit értettek volna pl. száz évvel ezelőtt a *felvidéki református egyházon*? Valószínű semmit, mert ezt érthetetlennek tartották volna. Ugyanis száz évvel ezelőtt jószerivel nem is éltek reformátusok a *Felvidéknek* nevezett régióban. Ma – Gömör dimbes-dombos vidékét leszámítva – a teljesen sík, alföldi régiót nevezzük Felvidéknek, mert szívünk nem bírja elviselni, nyelvünk pedig nem szeretné kimondani, hogy feldaraboltott ezeréves hazánk: egyes részei idegen uralom alá kerültek, ahol az „örökösök” az új hatalmak prédájává szolgáltatták ki nemzetünk tagjait. Hogy ez a valóság, nem szeretjük hallani, mert igazán nem is tudunk vele mit kezdeni. Viszont függetlenül attól, mire merünk gondolni, a nemzetőlrő féreg elülttetett, dolgozik, eredményei pedig szemmel láthatók az eltelt 92 év után.

Hogy milyen jövőképe van egyházunknak a mai Felvidéken? Nos, amikor a tavasz folyamán megkérdezett a Coetus egyik szervezője, hogy tartanék-e előadást erről a témáról, gondolkodás nélkül elvállaltam. Amikor viszont elkezdtem készülni rá s feltettem magamnak a kérdést, hogyan képzelem el közelebbi szülőföldem református egyházának jövőjét, magamnak is be kellett vallanom, hogy tulajdonképpen *nem tudom*, vagy csak egyszerűen: *nem merem elképzelni* azt. Hogy miért? Azért, mert Isten kegyelméből immár 67 évet értem meg a Felvidéken. E 67 év alatt pedig sok minden történt ott.

Amikor a jövőt kémleljük, mindig a múltból és a jelenből kell kiindulnunk. Tehát először röviden, mi volt a múltban és mi van a jelenben?

A negyvenes évek második felében, hogy megvalósulhasson a tiszta, csak szláv nyelvet beszélő Csehszlovákia, a háború után berendezkedett hatalom először a németek, majd pedig a magyarok kitelepítésébe kezdett. A németek kitelepítése tökéletesen sikerült: szinte mind egy szálíg kitelepítették őket. Erre nagyhatalmi felhatalmazása volt Csehszlovákiának. A magyarok teljes kitelepítése nem történt meg, mert az 1945 júliusában megtartott Potsdami Nagyhatalmi Konferencia nem hagyta jóvá ezt,¹ ha-

¹ A szlovákság nemzeti érzelmektől fűtött rétegének jelentős része ma sem tudja megbocsátani a cseheknek, hogy nekik sikerült megszabadulniuk a németektől. Ti. ők 3,5 millió németet telepítettek ki, úgy, hogy csupán 60 kg-os csomagot volt szabad magukkal vinniük. Ez viszont nem sikerült a szlovákoknak, mert az 1945-ös Potsdami Nagyhatalmi Konferencia (az Amerikai Egyesült Államok, Nagy-Britannia és